

SEVİNÇ VE SEMPATİ*

(Reşat ÖNDER)

Ayet ve Hadislerde Sevinç ve Sempati

Sevinç, insanları birbirine en çok yaklaştıran bir duygudur.¹ Daha önce de ifade edildiği gibi gülme ve mutluluk bile kişisel gayeler için kötüye kullanılabilir.² İnsan çoğu kez elde ettiği imkanları değerlendirerek bol servet ve iyi makam sahibi olabilir. Bundan ötürü kişi, şımarık ve gurur gibi insanlar arası ilişkileri yozlaştıran, bozan tavır ve davranışlara yönelebilir. Kullarını en iyi bilen **Allah**: “*Aşırı sevinerek şımarma, Allah şımarıkları sevmez*”³ diye ikaz etmektedir.

Allah yanlış davranışlarda bulunup sevinen ve katkıları olmayan hayırlı işlerle övünenlere atıfta bulunarak: “*O ettiklerine sevinen, yapmadıkları şeylerle övülmeyi sevenlerin, azaptan kurtulacaklarını sanma, onlar için acı bir azap vardır*”⁴ buyuruyor.

Dünyada elde ettikleriyle kibire, gurura kapılıp başkalarına karşı üstünlük aracı olarak kullanan insanlar için, **Allah**: “*Bu durum, sizin yeryüzünde haksız olarak sevinmenizden ve böbürlenmenizden ötürüdür. Cehennem kapılarından girin, orada ebedi kalacaksınız. Kibirlenenlerin sonu ne kötüdür*”⁵ buyurmaktadır.

Bunlara karşılık Allah’ın verdiği nimetlerden ötürü şükreden ve şüküründe azmin devamını dileyen kulunu şöyle örneklendiriyor: “*(Süleyman) onun sözüne gülümseyerek dedi: “Rabbim, bana ve anama, babama lütfettiğin nimete şükretmemi, senin beğeneceğin faydalı bir iş yapmamı gönlüme ilham eyle ve rahmetinle beni iyi kullarının arasına kat”*”⁶

Aşırı gülme hem başkalarını kırabilir hem de insanlardan yardıma muhtaç olanların durumlarını görmeyi engeller veya ihtiyaç sahiplerine karşı acıma ve yardımın oluşumuna engel olur. Bunu bilen Peygamberimiz: “*Çok gülmeyin çünkü çok gülme kalbi öldürür*”⁷ buyurdular.

Sempatik, yardım sever takılarak insanlara yapılacak yardımı, istismar aracı olarak kullanılmamalıdır. Yardıma ihtiyacı olan insanlar kendilerine el uzatanlara sevgi beslerler. Ama bu sevgiyi acıya dönüştüren gösteriş meraklıları (riyakarlar) vardır. İşte Allah, bu istismarcılara atıfta bulunarak: “*Güzel bir söz*

* Farklı bakış tarzı için bakz. (ÖZTÜRK, Yaşar Nuri; Kur'anın Temel Kavramları, 4.baskı, Yeni Boyut Yay., İstanbul-1995, “Teref” ve “Riya” mad.

¹ ADLER, a.g.e., s.432.

² ADLER, a.e., s.433.

³ Kur'an (28) Kasas 77.

⁴ Kur'an (3) Ali İmran 188.

⁵ Kur'an (40) Mü'min 75-76.

⁶ Kur'an (27) Neml 19.

⁷ CANAN, Kütübi Sitte Muhtasarı a.g.e., c. 17, s.584.

söylemek ve affetmek, arkasından eziyet gelen sadakadan daha hayırlıdır”⁸
buyurmaktadır.

Sadece önemine değindiğimiz bu konu Kur'an'da bir çok kelimeyle anlatılmaktadır.⁹

⁸ Kur'an (2) Bakara 263.

⁹ Kelimelerin farklı manaları için bakz. (İSFEHANİ, Müfredat, “ ” “ ” “ ” “ ”
“ ” mad. Ayetler için bakz. ABDUKBAKİ, Müfehris aynı kelime köklerinden)